

ELÄMÄNLAATU RY

VAAATERI- TALOUSOHJAUS

Sari Ovaskainen 045 110 8317

Taloudenhallinta – mitä se tarkoittaa?

- tarkoittaako se ymmärrystä talouden tuloista, välttämättömistä menoista, käyttövaroista
- rahojen riittämisestä koko kuukaudeksi
- laskujen maksamista ajallaan
- rahan suunnitelmallista käyttämistä
- hankintojen tekoa tulot ja menot huomioiden
- säästämistä
- ymmärrystä ennakoida muutokset
- taitoa tunnistaa ongelmatilanteet ja tehdä korjausliikkeet
- taito etsiä tietoa, jos joku asia on vaikea tai epäselvä

Budjetointia

Suunnittelua
Valintojen tekemistä

Säästämistä
Muutostilanteiden hallintaa

Onko Sinulla haave – tavoitteletko jotain?
Miten se on mahdollista saavuttaa....

Budjetti

Tuloni 1074,21 € (työmarkkinatuki 518,40 €, asumistuki 328 €, toimeentulotuki 227,81 €)

Pakolliset menoni 937€/kk

Vuokra 572 €

Ruoka 230 €, tekee noin 53,66€/vko, kun 30 pv kuukaudessa

Sähkö 20 €

Kotivakuutus 10 €

Lääkkeet 20 €

Puhelin 30 €

Bussilippu 55 €

Tuloni 1.074,21 – 937 pakolliset menot = jää käyttörahaa muuhun 137,21 €/kk

Minulla on siten käytettävissä rahaa muuhun 32,02€/vko.

Kun tulot tulevat ns pitkin kuukautta, on ennakoiminen välttämätöntä!

Opettele arvioimaan toimeentulotuen määrä laskurin avulla:

https://asiointi.kela.fi/Toimeentulotuen_internetlaskenta/alku.faces

ENNEN LAINAN OTTAMISTA

- laske sopiiko laina budjettiisi – saatko maksetuksi lainan kuukausierän sen jälkeen, kun olet maksanut pakolliset elämisen kulut kuten vuokran, ruoan, sähkön, puhelimen jne.
- muuttuuko tilanne, jos joudut lomautetuksi tai perhekoko muuttuu tai vuokra nousee tai sinulle määrätään uusi lääke
- luoton todellinen vuosikorko
- erilaiset kulut (nostokulut, kk-kulut jne)
- paljonko luotto oikeasti maksaa

Allekirjoittaessasi luottosopimuksen, sitoudut lainan takaisinmaksuehtoihin.

Esimerkkejä;

Klarnan joustava erämaksu

6 kk x 134,65€/kk = 807,90€

12 kk x 89,10€/kk = 1.069,20€

24 kk x 69,66€/kk = 1671,84€ (todellinen vuosikorko 344,79%)

Aloituskmaksu 299€, käsittelymaksu 0€/kk, vuosikorko 19,9%

Resurs Bank

Kertaluotto 10.000€

96kk x 167,46€/kk = 16.076,16€

Velkatilanteen kartoittaminen

- velkatilannetta kartoitettaessa selvitetään ensiksi **kiireelliset asiat**

esim. rästivuokrat nykyisestä asunnosta aiheuttavat häätöuhan ja vanhat rästivuokrat saattavat estää asunnon saamisen

- maksusopimus esim 20€/kk, tärkeää on, että maksun määrä johon sitoudutaan on realistinen

- osa sakoista on muuntokelpoisia, Oikeusrekisterikeskuksen kanssa voi tehdä maksusopimuksen

- Oikeusrekisterikeskuksen omilla sivuilla heidän lomakkeella tai vapaamuotoisella ehdotuksella, sakko tulee nimetä esim. viitteellä, jotta maksusopimus ja –suoritukset kohdistuvat sille sakolle, johon tuomittu on suoritukset tarkoittanut kohdistettavan

- jos sakko tulee maksetuksi vuodessa, Oikeusrekisterikeskus yleensä suostuu maksusopimukseen

- Elatusmaksuvelvollisuuden tarkistus: onko maksuvelvoite kohtuullinen, onko rästejä

- pienituloisuuden vuoksi voi hakea muutosta lastenvalvojan kautta

- maksuvapautusta voi hakea takautuvasti Kelalta

- valtion takaamaan opintolainaan, mikä on vielä pankissa kannattaa tarkistaa korkoavustuksen saamismahdollisuus, sitä voi saada opintolainan eräänntyviin korkoihin

- jos Kela on maksanut takaajana opintolainan jo pankille ja se on perinnässä, heille voi lähettää vapaamuotoisen selvityksen tilanteesta ja tehdä maksusopimuksen, hakea lyhennysvapaata,

maksuvapaata määräajalle tai täydellistä maksuvapautusta, perusteluna esim. pienet tulot, sairaudet

- autot: jos nimissäsi on autoja, joita ei kuitenkaan enää olo, eikä autoista ole tallella luovutusilmoitusta, voi täyttää luovutusilmoitus tuntemattomalle-lomakkeen tai tehdä autosta ja sen myynnistä,

katoamisesta tai tuhoamisesta vapaamuotoisen selvityksen, tavoitteena on saada

ajoneuvoverovastuullisuus poikkaistua ja mahdollisesti kertyneet ajoneuvoverot oikaistuksi esim luovutuspäivään

-Tarfin oikaisujen jälkeen on hyvä tarkistaa myös vakuutusten oikeellisuus

• **Velkojille kannattaa tiedottaa tilanteesta ja maksamattomuuden syistä. Vaikka perintätoimia ei keskeytettäisi, ilmoittamalla tilanteesta, neuvottelumahdollisuudet paranevat!**

Velkatilanteen tarkempaan kartoittamiseen tarvittavat tositteet:

Ulosottotodistus, sen voi tilata: esim.: helsinki.uo@oikeus.fi. Käyntiosoite Mäkelänkatu 2 A, 5 krs., HKI, puh. 0295622600

Malli ulosottotietojen tilaukseen ulosotosta:

Hei!

Olen selvittämässä velkatilannettani velkajärjestelyn hakemiseksi.

Pyydän teitä lähettämään tiedot sekä vanhasta, että uudesta kannasta ulosotossa olleista/olevista asioista minulle kotiin.

Koko nimesi, henkilötunnus, virallinen osoitteesi

Listalta näkyy mm.:

- ulosotossa parhaillaan perittävänä olevat velat
 - ulosotossa joskus perittävänä olleet velat, joihin on aiemmin ulosmittauksella saatu suorituksia ja ne on maksettu pois
 - ne velat, joihin suoritusta ei ole saatu ja velka on palautettu takaisin alkuperäiselle velkojalle perittäviksi
 - lopullisesti vanhentuneet velat, joita ei voida enää periä
-
- Sama velka voi esiintyä listoilla useita kertoja, koska velkojalla on mahdollisuus uudistaa ulosoton perintätoimet maksamattoman, voimassaolevan velan osalta. Velkojen määrä ei siksi selviä suoraan laskemalla listoilla olevien velkojen summat yhteen.

Suojaosuus kalenterikuukaudessa 1.1.2020 lukien:

- Velallinen yksin: 678,90 €
- Velallinen +1 elatuksen varassa: 922,50 €
- Velallinen +2 elatuksen varassa: 1166,10 €
- Velallinen +3 elatuksen varassa: 1409,70 €

Lisätietoja ulosotosta: <https://oikeus.fi/ulosotto/fi/index/velallisenaulosotossa/palkanulosmittaus.html>

Velkatilanteen tarkempaan kartoittamiseen tarvittavat tositteet:

Ote luottotietorekisteriotteesta, luottotietorekisteriä pitää yllä 2 eri tahoa;

- Suomen Asiakastieto Oy, omatieto@asiakastieto.fi, (PL 16, 00581 HELSINKI) ja
- Bisnode Finland Oy, asiakaspalvelu@bisnode.com, (Kumpulantie 3, 00520 HKI)

Otteen saa maksutta 12 kk jaksoissa, kun sen pyytää postitse, sähköpostilla tai käy hakemassa.

- Ota kopio henkilötodistuksesta, ajokortista, passista tai kuvallisesta Kela- kortista ja kirjoita siihen: "Pyydän saada maksuttoman luottotietorekisteriotteen itsestäni. Päiväys, allekirjoitus, nimen selvennyt, ht, virallinen osoitteesi.
 - Jos haluaa vastauksen sähköpostitse, on mainittava, että haluaa tiedon sähköpostiin XXX.
- Luottotietoihin rekisteröidään erilaisia tietoja ja merkintöjä: mm. luottokortteihin liittyvät maksuviiveilmoitukset, tuomioistuimen vahvistamat velat (tuomittu yksipuoliseksi velaksi (YVK)), velallisen toteaminen varattomaksi ulosottomenettelyssä (UMV ja UMS), osamaksukaupan ehtojen laiminlyönti, käräjäoikeuden vahvistama velkajärjestely, yrityksen konkurssi ja edunvalvonnan merkinnät ja velallisen palkan, eläkkeen tai muun jatkuvan tulon ulosmittaus tai sen sijaan tehty maksusuunnitelma on kestänyt viimeksi kuluneen kahden vuoden aikana yhteensä vähintään 18 kuukautta.
- Velallisen / lainanhakijan / työnhakijan / asunnonhakijan / puhelinliittymän avaajan / vakuutuksen ottajan luottotietoja voidaan tietyin edellytyksin kysellä. Luottotietoja kysyeneen tahon nimi näkyy myös luottotietorekisteriotteella (12 kk).

SALDOTODISTUKSEN TILAUS

Hei,
Tilanteen selvittämistä varten pyydämme lähettämään alla eritellyt tiedot kaikista veloista, joissa olen osallisena

Sukunimi, Etunimi, 2 nimi (XXXXXX-XXXX) ja/tai yrityksen nimi / y-tunnus

Lähetäkää vastauksenne 28.10.2020 mennessä kotiosoitteeseeni tai sähköpostiini.

- 1) saatavan peruste, eräpäivä, pääoma, korko sekä perintä- ja täytäntöönpanokulut eriteltynä saldopäivälle 26.10.2020
- 2) velan asianumero
- 3) velan lopullisen vanhentumisen päivämäärä ja peruste
- 4) velan vakuudet sekä käsityksenne vakuuden arvosta
- 5) kanssavelalliset sekä heidän osoitteensa tai henkilötunnukset
- 6) maksuyhteystiedot
- 7) sähköinen prosessiosoite
- 8) muut tarpeelliset tiedot:
 - luovutte saatavasta tai teillä ei ole saatavaa
 - olette siirtänyt saatavan toiselle velkojalle
 - alkuperäisen velkojan nimi, jos velkoja on vaihtunut
 - tieto mahdollisesta täytäntöönpanoperusteesta
 - ajankohta, jolloin velka on syntynyt

Tietopyyntö perustuu yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/1993) 11 b §:ään.

Ystävällisin terveisin,
Lähettäjän tiedot (nimi, puhelinro, jos tilaajana sama kuin saldotietojen saaja)

Velkatilanteen tarkempaan kartoittamiseen tarvittavat tositteet:

- Tositteet muista mahdollisista veloista ja rästiin jääneistä laskuista, esim. maksuhuomautus- ja perintäkirjeet, tiliotteilta näkyvät velkatiedot, luottokorttilaskut, saldotodistukset velkojilta ja tiedot epävirallisista veloista jne.

Perintätoimistojen yhteystietoja löytyy mm. osoitteesta

<http://www.elary.fi/vaateri-2/>

Miltään yksittäiseltä taholta ei saa suoraan kaikkia asiakkaan velkatietoja, ns. velkatietorekisteriä ei ole vielä olemassa.

- saldotodistuksen saa velkojalta maksutta kerran vuoteen

HUOM! Kaikkia julkisoikeudellisia velkoja ei voi siirtää perintätoimistojen perittäviksi, esim. tarkastusmaksut, pysäköintivirhemaksut ja verot eivät ole siirrettävissä perintätoimistoille. Sen sijaan esim. sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut ja vakuutusmaksut ovat siirrettävissä perittäviksi perintätoimistoille.

Velkojen vanhenemisesta

❖ Yleinen velan vanheneminen

Velka vanhentuu, jos velkoja ei lakiin tai sopimukseen perustuvan ajan kuluessa peri tai käytä oikeutta velan saamiseksi.

- Vanhentumisaika on **kolme vuotta** tavaran luovutuksesta tai velan erääntymisestä, jos eräpäivä on ennalta velallista sitovasti määrätty ja
- **viisi vuotta** jos velasta on annettu lainvoimainen tuomio tai velalle on olemassa muu ulosottoeruste.

✓ Velan yleinen vanhentuminen katkeaa esim. kun velkoja ja velkoja sopivat maksujärjestelystä tai velkoja vaatii suoritusta esim. lähettämällä maksuhuomautus tai perintäkirjeen velalliselle tai velkoja toimittaa asian ulosmitattavaksi. Tällöin yleinen vanhentumisaika alkaa alusta.

✓ Julkisoikeudellisten velkojen vanhenemismääräaika ei voi pidentää katkaisutoimilla.

❖ Velkojen lopullinen vanhentuminen

- Julkinen velka vanhenee **viiden vuoden** kuluttua sitä seuranneen vuoden alusta, kun velka on määrätty tai maksuunpantu ja muussa tapauksessa sitä seuranneen vuoden alusta, kun velka on erääntynyt.
- Ulosottoperusteiset velat vanhentuvat lopullisesti **15 vuodessa** ulosottoperusteiden antamisesta.
 - ✓ Jos ulosottoperusteisen velan velkoja on yksityishenkilö, nk luonnollinen henkilö tai korvaussaatava on rikosperusteista, josta velallinen on tuomittu vankeusrangaistukseen tai yhdyskuntapalveluun, velka vanhenee lopullisesti vasta **20 vuodessa**.
 - ✓ Jos velkojalla on pantti- tai pidätysoikeus velallisen omaisuudesta ennen kuin velka on vanhentunut, eli omaisuutta on ulosmitattu tai jos saatava on valvottu konkurssissa, julkisessa haasteessa taikka kiinteistön pakkohuutokaupassa ennen velan vanhentumista, velan vanhentuminen ei estä velkojaa saamasta suoritusta tästä omaisuudesta kertyneistä varoista, joten näistä saadut varat voidaan käyttää toimen aikana muutoin vanhentuneisiin velkoihin.
- Velan ollessa hoidossa ja kun velka ei ole julkisoikeudellinen, eikä velkaan ole haettu ulosottoperustetta, **velan vanhentumisaika ei kulu**.
- ❖ Luottotietorekisteriotteella näkyvät ”merkintä poistuu” kohdassa mainitut päivämäärät ilmoittavat ajankohdan jolloin merkintä poistuu luottotietorekisteriotteelta, ajankohta ei liity velan vanhentumiseen.

Velkajärjestelyn termejä

Elinkustannusnormi: Normiin vaikuttavat perheen koko ja lasten ikä. Velkajärjestelylain mukainen elinkustannusnormi tarkentuu vuosittain.

- Normi on tarkoitettu kattamaan ruoka-, vaate-, hygienia- ja satunnaiset terveydenhoitomenot, tv-, puhelin- ja muut kodin arkeen liittyvät kulutusmenot, harrastus- ja vapaa-ajanviettomenot sekä työmatkamenojen omavastuuosuuden (n 50€/kk).
- Se on hieman korkeampi kuin toimeentulotuen elinkustannusnormi.
 - 1.1.2020 alkaen yksin asuvan ja yksinhuoltajan velkajärjestelylain mukainen elinkustannusnormi on 538/kk ja parisuhteessa asuvan 453€. Velallisen kanssa samassa taloudessa asuvien alle 17-vuotiaan ensimmäisen ja toisen lapsen elinkustannusnormi on 345€/lapsi sekä kolmannen ja sitä seuraavien 322€/lapsi. 17 vuotta täyttäneen alle 21-vuotiaan keski- tai toisen asteen koulutusta saavan nuoren normi on 381€/kk.

Maksuvara: Velkajärjestelyvaihtoehtoja pohdittaessa selvitetään velallisen maksukyky. Maksuvaralaskelma pohjaa oikeusministeriön asetukseen maksukyvyn arvioinnin perusteista yksityishenkilön velkajärjestelylaissa 30.3.2001/322. Se on samantyyppinen kuin toimeentulotuen normilaskelma.

- Pääsääntöisesti kaikki velallisen tulot huomioidaan, poikkeuksena mm. toimeentulotuki.
 - Hyväksyttävä meno liittyy asumiseen, työhön, sairauden hoitoon, perheen elatukseen tai muihin näihin rinnastettaviin pakollisiin menoihin. Muut kuin edellä mainitut menot maksetaan elinkustannusnormista.
- Tiedossa olevat maksuvaraankin vaikuttavat olosuhdemuutokset huomioidaan maksuvaralaskelmassa maksuohjelman suorituksen kuukausierien suuruudessa. Maksuvaraporrastuksia tehdään esim. lasten ikääntymisen mukana tuomien muutosten vuoksi (mm. päivähoito-, kerho-, opiskelu-, lapsilisä- ja elatusmaksut).
- Sinun maksukyky voi olla eri kuin laskennallinen maksuvarasi, mutta valtaosassa velkojen järjestelyä käytetään ns laskennallista maksuvaraa arvioitaessa ja määrättäessä maksuvelvollisuutta veloille..

Velkojen järjestelykeinoja

Suorat sopimukset suoraan velkojien tai asiamiehenä toimivan perintätoimiston kautta

- esim. yhteyttä velkojaan ja sopia laskun maksusta myöhemmin tai useammassa erässä
- esim. neuvottelut koron pienentämisestä
- esim. kuukausierien muuttaminen laina-aikaa pidentämällä
- esim. vanhan velan koroista ja kuluista neuvottelemineen, ns. akordoinen
- esim. avustusten hakeminen/saaminen

30% OFF

Järjestelylaina rahoitusyhtiön kautta

Ulosoton kautta velkojen maksaminen

Sosiaalinen luotto Helsingin kaupungilta:

- Enimmillään 15.000€
- 12 kk euribor-viitekorolla

Tulojen tulee riittää lainan maksamiseen kaupungille.

Luottoa haetaan sosiaalisen luoton hakemuslomakkeella.

Ennen lomakkeen täyttämistä ja lähettämistä, tulee olla yhteydessä sosiaalisen luototuksen neuvontaan. Suositeltava yhteydenottotapa on soittaminen; +358 9 310 43929

Käyntiosoite: Ala-Malmin tori 2, 4. krs.

Luottoa voidaan myöntää esim. kotiin liittyviin hankintoihin, vuokra- ja osamaksurästeihin, takuuvuokraan, aikaisempien velkojen takaisinmaksuun jne.

Velkojen järjestelykeinoja

Takuusäätiön myöntää takauksia pankista nostettaviin järjestelylainoihin.

Takaus sopii ihmisille, joiden velkaongelma on ratkaistavissa yhdistämällä monet eri velat yhdeksi uudeksi lainaksi.

- takaus järjestelyluottoon: 2.000 – 34.000€,
- laina-aika enintään 8 vuotta,
- korkona prime- tai 6 tai 12 kk euribor-korko + noihin maks 2% marginaali

Hakemus täytetään pankkitunnuksia käyttämällä takuusäätiön sivuston kautta.

Hakemuksen voi lähettää vasta, kun siihen on liitetty kaikki tarvittavat liitteet.

Mikäli olet parisuhteessa, myös puolisosasi tilanne selvitetään, vaikka hakisit takausta yksin. Puoliso joutuu joka tilanteessa hyväksymään hakemuksen kirjautumalla pankkitunnuksilla palveluun.

Lisätietoja: <https://www.takuusaatio.fi/palvelumme/takuusaation-takaus>

Puhelinnumero 080098009

Velkajärjestely käräjäoikeudesta

- jos sinulla on maksuvaraa ja velkajärjestely aloitetaan ilman estettä, on maksuohjelman kesto yleensä 3 vuotta
- jos velkajärjestelyn veloista huomattava osa on rikosperusteista velkaa tai velkojat katsovat, että sen myöntämiselle on este, mutta tuomari myöntää velkajärjestelyn siitä huolimatta on maksuohjelman kesto aika silloin 5 vuotta
- jos sinulla on 0€ maksuvara on maksuohjelma 5 vuotinen
- järjestelyyn liittyy lähes aina lisätilitysvastuu
- Velkajärjestelyhakemuksen ja siihen liittyvän maksuohjelman tekee talous- ja velkaneuvoja

Lisätietoja tästä järjestelyvaihtoehdosta saat Helsingin oikeusaputoimisto, talous- ja velkaneuvonta, puhelinpalvelu ma - pe klo 8.00 - 16.15, puhelinneuvonta-aika ma - to klo 10.00 - 12.00 puh 029 56 60123 ja Elämänlaatu ry:n työntekijöiltä.

MUUTA TIETOA

- Elämänlaatu ry järjestää maksuttomia Vaateri talousohjauksen vertais ryhmäkoulutuksia eri paikkakunnilla.

Seuraava ryhmä Helsingissä alkaa yhteistyössä seurakunnan kanssa 2021.

- Meillä on maksuttomia NonStop päivystyksiä eri paikkakunnilla.
- Lisätietoja meidän tapahtumista ja tekemämme materiaali löytyy kotisivuiltamme.
<http://www.elary.fi/vaateri-2/>

- Voit myös soittaa tai laittaa sähköpostia meille;
- Sari Ovaskainen, talousohjauksen johtaja
p. 045 110 8317, maanantaisin klo 15-19
- Sanna Imponen, talousohjaaja
p. 046 922 9844, tiistaisin klo 12-14
- Taru Venho, talousohjaaja
p. 044 702 2442, keskiviikko 14-16
- Arife Heino, talousohjaaja
p. 045 278 5022, torstaisin 10-12

Kiireellisissä, heti puuttumista vaativissa tilanteissa voit tavoitella meitä myös muina aikoina

e-mail: etunimi.sukunimi@elary.fi